

**AVTALSSKRIVNING
BOLAGSFORMER
OFFENTLIG UPPHANDLING**

**INFORMATION
OCH
HANDLEDNING**

Förord

1995 arbetade jag och Kristina Andersson fram den första versionen av det här informationsmaterialet. Uppsala föreningsråd stod då som nu uppdragsgivare. Det här är en uppdaterad version.

Innehållet består av avtalsmallar med kommentarer samt information om olika bolagsformer, offentlig upphandling och sponsring. Denna handledning kan vara till hjälp då Ni står i begrepp att skriva ett avtal eller vill ha allmän information som Er förening kan ha nytta av.

På föreningsrådets hemsida finns information om att bilda förening och vad man bör tänka på och hur man kan gå till väga.
www.uppsalaforeningsrad.org.se

Uppsala november 2007

Tuija Kulma

INFÖR AVTALSSKRIVNINGEN

Det är viktigt för båda parter att det finns skriftligt avtal som så tydligt som möjligt reglerar det framtida samarbetet. Den skriftliga formen är dock inte någon garanti för att det man kommit överens om även skall gälla vid en eventuell rättstvist mellan parterna. Tvingande regler i hyres- och arrendelagstiftningen kan man inte avtala bort. Det går till exempel inte att avtala bort tillämpningen av reglerna för lokalhyra genom att kalla ett avtal för arrendeavtal.

Här presenteras tre avtalsmallar, två beträffande föreningsdrift (nyttjanderättsavtal / skötselavtal) och en beträffande entreprenad.

Dessa skall i första hand ses som ett utgångsläge inför avtalsskrivningen. Sedan får man utifrån föreningens och anläggningens förutsättningar komplettera och precisera.

Beträffande föreningsdrift innehåller den första mallen de absolut viktigaste punkterna som alltid bör finnas med i de avtal det är frågan om här. Mall nummer två får ses som en komplettering till den första grundläggande. Den innehåller övriga viktiga punkter som kan komma ifråga vid avtalsskrivningen. Om inte annat, kan denna användas som en checklista över saker som man bör kolla upp och eventuellt diskutera för att underlätta samarbetet. Allt behöver kanske inte finnas med i det enskilda avtalet men erfarenheten har visat att alltför ofta skrivs avtal där viktiga områden inte tas upp eller glöms bort.

Mallen för entreprenad avser det fall en förening driver en kommunal anläggning som till största delen utnyttjas av andra än föreningens medlemmar.

Mallarna är skrivna så att de på bästa möjliga sätt tar till vara föreningens intressen men naturligtvis kan kommunen ha vissa synpunkter eller ställa vissa krav på vad som skall tas med i avtalet för övrigt. Kom ihåg att skriva instruktioner och anvisningar så detaljerat som möjligt, vem som skall göra vad och så vidare. Detta för att i största möjliga mån undvika framtida problem.

Kommentarer med förklaringar bifogas till mallarna. Läs igenom dessa noggrant så att ni har ”kött på benen” inför avtalsskrivningen. Det är bäst att tänka efter före.

Innan ni tar del av avtalsmallarna är det bra att läsa den information som ges om olika nyttjanderättsformer; entreprenad och föreningsdrift och sammanställningen över olika bolagsformer.

Olika nyttjanderättsformer

De olika nyttjanderättsformerna kan vara svåra att definiera och parter kan tro sig ha kommit överens om ett hyresavtal vilket i verkligheten visar sig vara någon form av arrende. Resultatet blir att följderna av avtalet blir annorlunda än vad parterna tänkt sig.

De nyttjanderättsformer som oftast kommer ifråga är hyra och arrende. I jordabalken står de regler som gäller för både arrende (kap 8), anläggningsarrende (kap 11) och hyra (kap 12).

HYRA

Genom ett hyresavtal upplåtes hus eller del av hus till nyttjande mot ersättning. Denna ersättning behöver nödvändigtvis inte utgå i pengar. Hyreslagen innehåller en rad bestämmelser av tvingande natur. Detta innebär att reglerna inte kan åsidosättas genom ett avtal. Definitionen av hyra är också tvingande, vilket innebär att avtalets rubricering saknar självständig betydelse. Vid bedömningen av om det rör sig om ett hyresavtal tittar man istället på avtalet som helhet. När det gäller lokal hyra är reglerna inte lika hårda utan parterna har större valfrihet.

Hyresavtalet måste upprättas skriftligt om någon av parterna begär det.

Vid uppsägning av hyresavtal av lokal skall uppsägningen ske minst nio månader i förväg om hyresförhållandet varat i minst nio månader. Detta skall även ske för villkorsändring av avtalet, dvs hyresförändring eller förändring av storlek på lokalen. Om hyresförhållandet varat längre än 3 månader ska uppsägningen vara skriftlig. I uppsägningen måste hyresvärden ange att hyresgästen måste vända sig till hyresnämnden inom två månader efter uppsägningen om hyresgästen inte accepterar de nya villkoren annars förlorar hyresgästen rätten att klandra de nya villkoren eller uppsägningen. I uppsägningen måste hyresvärden också ange de villkor han kräver för att förlänga hyresavtalet.

Hyresgästen har ett indirekt besittningsskydd efter nio månader, vilket innebär att hyresgästen inte automatsikt har rätt att få avtalet förlängt men är berättigad till ersättning vid obefogad uppsägning. Hyresgästen kan också vända sig till hyresnämnden för att få villkoren i avtalet prövade om man anser att de nya villkoren är oskäliga.

ARRENDE

Arrende innebär upplåtelse av jord som nyttjas mot ersättning. Här är det jordupplåtelsen som är det väsentliga. Arrenden kan vara av olika slag. Jordbruksarrende är den vanligaste formen och avser upplåtelse av jord till brukande. Här beskrivs dock bara de arrenden som är vanligast i fritidssammanhang; anläggningsarrende och lägenhetsarrende.

ANLÄGGNINGSARRENDE:

Vid anläggningsarrende har arrendatorn rätt att uppföra eller behålla egna byggnader på marken som skall användas i förvärvsverksamhet (äger kommunen byggnaderna är det istället fråga om ett hyresavtal). För att det skall föreligga anläggningsarrende ska arrendatorn bedriva näringsverksamhet. Detta innebär att rörelsen ska drivas i vinstsyfte. Det kan gälla service, handel, industri, hotell, restaurang eller dylikt.

Avtalet måste upprättas skriftligt och gälla i minst ett år. Det får inte upprättas för någons livstid, då är det inte anläggningsarrende. Om någon avtalstid inte har angetts, förlängs avtalet automatiskt med fem år i taget.

Uppsägning skall ske minst sex månader i förväg och vara skriftlig. Arrendatorn har ett indirekt besittningsskydd (se förklaring under hyra). Arrendatorn får överlåta arrendet till någon som jordägaren skäligen kan nöja sig med.

LÄGENHETSARRENDE:

Hit hänförs exempelvis ideella föreningars arrende av jord för att ha egna byggnader på, t.ex. klubbhus, träningshallar och åskådarläktare (det förutsätts att klubben inte bedriver näringsverksamhet).

Det finns inget krav på skriftlig form, men avtalet bör upprättas skriftligt. Uppsägning kan ske muntligt men bör ske skriftligt och uppsägningstiden bestäms av det som kommits överens om i avtalet. Om inte någon uppsägningstid kommit överens gäller den tid som anges i uppsägningen. Det bör emellertid vara av sådan längd att arrendatorn har en möjlighet att flytta sina saker.

Arrendatorn har inte något besittningsskydd till arrendet. Detta innebära tt arrendatorn måste flytta utan ersättning vid arrendetidens utgång, om inte man kommit överens om annat i arrendeavtalet. Arrendatorn saknar rätt att överlåta arrendet till någon annan, såvida annat inte har avtalats.

GRÄNSDRAGNINGAR

Den principiella skillnaden mellan hyra och arrende är att det vid hyra ingår dispositionsrätt till någon form av byggnad, medan arrende reglerna tar sikte på avtal där upplåtelse av jord är det helt dominerande.

Vid frågeställningen anläggningsarrende eller hyra, det vill säga när det på området finns byggnader som ägs av markägaren och byggnader som ägs av nyttjanderättshavaren, får man avgöra vilken ägarform som är mest dominerande.

När det gäller om det är lägenhetsarrende eller hyra ska upplåtelsen bedömas som hyra om inte hus upplåtelsen är av helt underordnad betydelse.

Det kan också vara svårt att dra gränsen mellan lägenhetsarrende och anläggningsarrende. Avgörande för bedömningen är syftet med bebyggelsen. Antag att en idrottsförening skall arrendera ett markområde för att uppföra en klubbstuga. I klubbstugan ska det finnas en kiosk. Är detta att betrakta som förvärvsverksamhet (med följd att upplåtelsen betraktas som anläggningsarrende) eller är det ideell verksamhet (med följd att upplåtelsen räknas som lägenhetsarrende) ? Avgörande här är i vilken omfattning verksamheten i kiosken får.

Sammanfattning: Driftavtal där mark, byggnader eller lokaler ingår är ofta att hänföra till hyres- eller arrendeavtal. Det är framför allt vid avtalsskrivning och uppsägning man har anledning att se upp.

GRÄNSDRAGNING MELLAN ENTREPRENAD OCH FÖRENINGSDRIFT

Skötsel av anläggningar kan bedrivas på olika sätt. Man måste skilja på entreprenad och föreningsdrift (nyttjanderättsavtal/skötselavtal).

Entreprenad:

Föreligger när en förening åtagit sig att driva en kommunal anläggning som till största delen utnyttjas av andra än föreningens egna medlemmar. Kommunen äger både mark och byggnader och har kvar det fulla ansvaret för verksamheten både när det gäller kvantitativa och kvalitativa mål. Kommunen följer upp och kontrollerar verksamheten och fastställer avgifter samt upphandlar tjänsten enligt gällande upphandlings regler. Föreningen får ersättning för det arbete man utför enligt avtal.

Föreningsdrift:

Här avses en enskild verksamhet som drivs av en ideellförenings medlemmar i huvudsak för egen räkning, oftast med stöd av kommunala bidrag eller subventioner. När en förening äger och driver en fritidsanläggning med kommunalt stöd är det fråga om en enskild verksamhet. Att stödet ligger inom kommunens kompetens förändrar inte saken. Tar en förening över driften av en kommunalt ägd fritidsanläggning är det som regel fortfarande fråga om enskild verksamhet om anläggningen till övervägande del nyttjas av föreningens medlemmar och föreningen bestämmer hur, när och vilka av medlemmarna som ska utnyttja anläggningen.

Gränsen mellan entreprenad och bidragsfinansierad enskild verksamhet kan vara svår att slå fast i det enskilda fallet. En förening som utför ett arbete på uppdrag av kommunen skall betraktas som entreprenör om det är uppdragsförhållandet som vid en sammanlagd bedömning dominerar i den rättsliga relationen mellan parterna. För uppdraget får föreningen ersättning för den utförda arbetsprestationen. Uppdraget går inte ut på att i första hand tillgodose medlemmarnas eget behov av den verksamhet som bedrivs. En förening som driver t.ex en simhall eller en sporthall på entreprenad förutsätts ge service även till andra föreningar, skolor, daghem och allmänheten.

I de fall avtalet är att anse som en entreprenad är inte hyreslagen tillämplig.

Förslag till vidare studier:

Hyra och annan nyttjanderätt till fast egendom

Bertil Bengtsson och Anders Victorin

Norstedts förlag

AVTAL

1. Mellan Uppsala kommun, genom _____ nämnden nedan kallad kommunen och _____ nedan kallad föreningen har följande avtal träffats.

2. Kommunen upplåter härmed nyttjanderätten avseende i punkt 3 omnämnda objekt till föreningen på nedanstående villkor.

3. Nyttjanderätten omfattar (del av) fastigheten _____ med tillhörande byggnader/anläggningar samt inventarier enligt specifikation (se bilaga).

Objektets gränser framgår av karta (se bilaga).

4. Beträffande drift, skötsel, reparationer och underhåll skall kommunen respektive föreningen ombesörja och bekosta enligt instruktion (se bilaga).

5. _____ svarar för ny-, om och tillbyggnad enligt instruktion (se bilaga).

6. Föreningen skall teckna följande försäkring/ar: _____
och kommunen följande försäkring/ar: _____

7. Föreningen skall tillse att sundhet, ordning och skick upprätthålls inom objektets gränser.

8. Objektet upplåts i befintligt skick. Före tillträdes dagen skall parterna gemensamt hålla syn av objektet, varvid protokoll över objektets skick skall upprättas och undertecknas av båda parter.

Vardera parten skall utse en kontaktperson.

9. Ersättning till föreningen skall utgå enligt kommunens normer.

10. Part får häva detta avtal om motparten inte fullgör sina åtaganden och rättelse inte sker efter erinran, under förutsättning att avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

Om någondera parten så önskar kan förhandling upptagas om annat förhållande än vad som angetts i ovannämnda stycke.

11. Detta avtal får inte överlåtas på annan utan parts skriftliga medgivande.

12. Föreningen skall utge ersättning för tjänster som tillhandahålls av kommunen enligt överenskommelse. Ersättningen får dock inte överstiga kommunens självkostnad.

13. Detta avtal gäller i _____ år från och med _____ till och med _____.

Avtalet förlängs därefter i _____ år i sänder om inte uppsägning sker _____ månader före avtalstidens utgång. Uppsägning skall vara skriftlig.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna har tagit var sitt.

_____ den _____

För föreningen

För kommunen

Kontaktperson

Kontaktperson

AVTALSKOMMENTARER

1. I Uppsala kommun är det olika nämnder som är ansvariga för förhyrningen av olika objekt, t.ex är Fritids- och naturvårdsnämnden ansvarig för att upprätta nyttjanderättsavtal för idrottsanläggningar. Huvudansvaret ligger emellertid på kommunen som en helhet.

Om det bildas ett bolag, en stiftelse eller en föreningsallians för driften och skötseln av objektet skall detta framgå av avtalet eftersom det är en avtalsslutande part.

2. Avtalet är antingen ett kombinerat nyttjanderätts- och skötselavtal eller ett kombinerat hyresrätts- och driftavtal. Vid hyra upplåts hus eller del av hus för nyttjande mot ersättning. Denna ersättning behöver inte utgå i pengar. Utgår ingen ersättning kan det inte vara fråga om hyra.

3. Det som upplåts bör anges noga. Byggnader och anläggningar som inte ingår i upplåtelsen skall uttryckligen undantas. Speciella förmåner skall också speciellt anges, såsom t. ex rätt att utnyttja väg eller dyl. En karta med objektets gränser samt en inventarieförteckning bör bifogas.

4. Alla skötselinstruktioner skall definieras detaljerat i en separata bilaga. Dessutom skall det i detalj anges vilka kostnader föreningen respektive kommunen skall svara för.

5. Villkor och ansvar för nödvändiga investeringar måste preciseras. Huvudregeln är att föreningen alltid skall inhämta kommunens godkännande för om- och tillbyggnad av objektet. Under avtalstiden bör givetvis inte heller upplåtaren företa några ny-, om- och tillbyggnader utan föreningens godkännande.

6. Det är viktigt att parternas försäkringar samordnas och att ansvarsfrågor reds ut så att inga problem uppstår.

Det vanligaste sättet att fördela försäkringskostnaderna är att föreningen tecknar en ansvarsförsäkring för den egna verksamheten och eget vållande och att kommunen tecknar en brandförsäkring på de byggnader som de äger. Andra försäkringar såsom egendomsförsäkringar, byggnadsförsäkringar, olycksfallsförsäkringar osv. får man komma överens om.

7. Det åligger föreningen bland annat att verka för att dopning i samband med idrottsutövning inte förekommer.

8. För att undvika framtida tvister, kan det vara lämpligt att parterna håller gemensam syn av objektet. Syn protokollet utgör underlag mellan parterna vid eventuell uppsägning av avtalet. Det kan också vara lämpligt att komma överens om besiktningsrutiner under avtalstiden.

För att underlätta för båda parterna bör kontaktperson utses.

10. Ibland kan det finnas behov av omförhandling av en punkt i avtalet. Part skall inte behöva säga upp ett annars fungerande avtal om endast en punkt behöver omförhandlas.

12. Föreningens möjligheter att utnyttja kommunens resurser måste kartläggas. I den mån föreningen utnyttjar kommunens tjänster bör det ligga i båda parternas intresse att man på förhand kommer överens om ersättningsnivån. Denna kan regleras årligen eller knytas till konsumentprisindex.

Eventuell fördelning av tider till skolverksamhet skall fastställas och ersättning regleras.

AVTAL

1. INLEDNING

1.1 Parter

Mellan Uppsala kommun, genom _____ nämnden nedan kallad kommunen och _____ nedan kallad föreningen har följande avtal träffats.

1.2 Avtalets huvudsakliga innehåll

Kommunen upplåter härmed nyttjanderätten avseende i punkt 1.3 omnämnda objekt till föreningen på nedanstående villkor.

1.3 Objektet

Nyttjanderätten omfattar (del av) fastigheten _____ med tillhörande byggnader/anläggningar samt inventarier enligt specifikation (se bilaga 1).

1.4 Ändamål

Objektet upplåts för _____ ändamål samt för därmed förenlig verksamhet. För annan användning krävs kommunens (upplåtarens) medgivande.

2. RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER

2.1 Drift, skötsel och underhåll

Beträffande drift, skötsel, reparationer och underhåll skall föreningen respektive kommunen ombesörja och bekosta enligt instruktion (se bilaga 2).

2.2 Ny-, om- och tillbyggnad av objektet

För ny-, om- och tillbyggnad krävs skriftligt medgivande från den andra parten. Vid övertagandet av objektet görs en besiktning varvid eventuella förändringar kommes överens enligt instruktion (se bilaga 3).

2.3 Driftbidrag

Bidrag till föreningen skall utgå enligt kommunens normer anläggningsstöd (eller enligt särskilt överenskommen årlig ersättning).

2.4 Ersättning till kommunen för utförda tjänster

Föreningen skall utge ersättning för tjänster som tillhandahålls av kommunen enligt överenskommelse. Ersättningen får dock inte överstiga kommunens självkostnad.

2.5 Försäkringar

Föreningen skall teckna följande försäkring/ar: _____

Kommunen skall teckna följande försäkring/ar: _____

2.6 Reklam

Föreningen har rätt att under avtalstiden upplåta reklamplatser inom objektets gränser. Rätten till reklamintäkter regleras särskilt. Reklamplatserna får inte användas till reklam för tobak eller alkoholhaltiga drycker. Könnsdiskriminerande eller annan kränkande reklam får inte förekomma.

2.7 TV- och radorättigheter

Om TV- eller radiosändningar förekommer inom objektet skall särskild överenskommelse träffas härom.

2.8 Försäljningsrättigheter

Föreningen har under avtalstiden ensamrätt till sedvanlig kommersiell kringverksamhet inom objektets gränser. Föreningen får, med bibehållet ansvar gentemot kommunen, uthyra delar av den kommersiella verksamheten till annan.

2.9 Ansvar för objektets sundhet, ordning och skick

Föreningen skall tillse att sundhet, ordning och skick upprätthålls inom objektets gränser. Särskild vikt skall fästas vid sådant som kan medföra risk för att idrottsutövare kan komma till skada. Föreningen skall även verka för att dopning i samband med idrottsutövning inte förekommer.

2.10 Övertagande av personal

Parterna skall i särskilt avtal överenskomma om de villkor som skall gälla för den personal som kan beredas anställning av föreningen.

3. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

3.1 Avtalstid/uppsägningstid

Detta avtal gäller i _____ from _____ nedan kallad tillträdes dagen, t.om _____. Avtalet förlängs därmed på _____ år i sänder, om inte uppsägning från endera parten sker senast nio månader före avtalstidens utgång. Uppsägning skall vara skriftlig.

3.2 Kontaktperson

Vardera parten skall utse en kontaktperson.

3.3 Syn

Objektet upplåts i befintligt skick. Före tillträdesdagen skall parterna gemensamt hålla syn av objektet, varvid protokoll över objektets skick skall upprättas och undertecknas av båda parter. Motsvarande syn skall hållas vid avtalets upphörande.

Om föreningen bekostat värde höjande förbättringar av objektet skall detta ersättas av kommunen, se punkt 2.2 och eventuell bilaga. I motsvarande fall skall föreningen ersätta kommunen om objektet genomgått en väsentlig värdeminskning under avtalstiden.

3.4 Hävningsrätt

Part får häva detta avtal om motparten inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse inte sker efter erinran, under förutsättning att avtalsbrottet inte är av väsentlig betydelse för motparten.

Om någon av parterna så önskar kan förhandling av en enskild avtalspunkt påtalas av andra skäl än vad som angetts i ovannämnda stycke.

3.5 Överlåtelse av avtal

Detta avtal får inte överlåtas på annan avtalspart utan den andra partens medgivande.

3.6 Inskrivning

Detta avtal får inte inskrivas.

3.7 Force Majeure

Force majeure som krig, arbetsinställelse, blockad, naturkatastrof, eldsvåda eller liknade händelse som kommunen eller föreningen inte råder över och rätteligen inte kunnat förutse, fritar parten från fullgörandet av berörd förpliktelse i detta avtal.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

_____ den _____

För kommunen

För föreningen

Kontaktperson

Kontaktperson

AVTALSKOMMENTARER

1.1 Parter

I Uppsala kommun är det olika nämnder som är ansvariga för objekten. Huvudansvaret ligger emellertid på kommunen.

Om det bildas ett bolag, en stiftelse eller en föreningsallians för driften och skötseln av objektet bör detta framgå av avtalet eftersom det är en avtalsslutande part.

1.2 Avtalets huvudsakliga innehåll

Avtalet är antingen kombinerat nyttjanderätts- och skötselavtal eller ett kombinerat hyresrätt- och skötselavtal. Utgår inte någon ersättning för upplåtelsen kan det inte vara fråga om hyra. Denna ersättning behöver dock inte utgå i pengar.

1.3 Objektet

Det som upplåts bör anges noga. Byggnader och anläggningar som inte ingår i upplåtelsen skall uttryckligen undantas som t.ex. rätt att utnyttja väg eller dylikt. En karta med objektets gränser samt en inventarieförteckning bör alltid bifogas avtalet.

1.4 Ändamål

Under denna punkt bör anges för vilken verksamhet objektet upplåts. Om föreningen vill utnyttja objektet för andra ändamål är det rimligt att upplåtaren lämnar sitt medgivande. Eventuell fördelning av tider på objektet till skolverksamhet skall anges och om det ska utgå ersättning till föreningen för detta.

2. RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER

2.1 Drift, skötsel, reparationer och underhåll

För att undvika framtida tvister är det lämpligt att alla sköselinstruktioner definieras detaljerat i en separat bilaga. Dessutom skall det i detalj anges vilka kostnader föreningen respektive kommunen skall svara för. Avvikelse från dessa kan då innebära avtalsbrott av väsentlig betydelse. Vissa mer omfattande delar av det löpande underhållet bör normalt åvila kommunen. Ofta kan man uppnå ett totalt sett mer effektivt resursutnyttjande om föreningen koncentrerar sina ansträngningar på driften av anläggningen.

Vid lokalhyra är det dessutom av största vikt att klargöra parternas inbördes ansvar.

Det är viktigt att fastställa i detalj vem som skall stå för vilka kostnader. Kostnader för el, vatten, sophämtning och teletjänster bör normalt bekostas av föreningen då det oftast är denna som kan påverka kostnaderna härför. Anläggningsavgifter för vatten och anslutningsavgifter för el samt eventuella samfällighetsavgifter bör likaså regleras mellan parterna.

2.2 Ny-, om- och tillbyggnad

Villkor och ansvar för nödvändiga investeringar måste preciseras. Huvudregeln är att föreningen alltid ska inhämta kommunens medgivande för om- och tillbyggnad av objektet. Under avtalstiden bör givetvis inte heller upplåtaren företa några ny-, om- eller tillbyggnader utan föreningens godkännande.

Om föreningen skall bekosta nyinvesteringar uppkommer frågan vad som händer när avtalet upphör att gälla. I jordabalken finns vissa regler som innebär att vad föreningen tillfört anläggningen skall erbjudas upplåtaren till inlösen. Om erbjudandet avvisas får föreningen bortföra egendomen men skall då återställa anläggningen i ursprungligt skick. Vad som inte bortförts inom viss tid tillfaller upplåtaren vederlagsfritt. Jordabalkens bestämmelser är endast tillämpliga beträffande arrende.

2.4 Ersättning till kommunen för utförda tjänster

Föreningens möjligheter att utnyttja kommunens resurser måste klarläggas. I den mån föreningen utnyttjar kommunens tjänster bör det ligga i båda parter intressen att man på förhand kommer överens om ersättningsnivån.

2.5 Försäkringar

Det är viktigt att parternas försäkringar samordnas och att ansvarsfrågor reds ut så att inga problem uppstår.

Ta kontakt med ett försäkringsbolag eller en försäkringsmäklare för en professionell genomgång av försäkringsfrågorna.

Det vanligaste sättet att fördela försäkringskostnaderna är att föreningen tecknar en ansvarsförsäkring för eget vållande och att kommunen tecknar en brandförsäkring på de byggnader de äger. Andra försäkringar såsom egendomsförsäkringar, olycksfallsförsäkringar osv. får man komma överens om vem som skall teckna dessa.

2.6/2.7 Reklam/TV- och radorättigheter

I vissa fall kan bygglov krävas för uppförande av reklamannonser. Man bör också ta ställning till om reklamplatser skall upplåtas för hela avtalstiden eller om undantag bör göras för t. ex. större evenemang där TV-sändningar kan bli aktuella.

Tänk på reklamskatten.

Det bör klart framgå vilka parter som skriver avtal om reklam respektive TV- och radiosändningar. (Förening, TV-bolag, Kommun) och vem/vilka som erhåller eventuella intäkter.

2.8 Försäljningsrättigheter

Om upplåtaren vill utesluta viss typ av försäljning t. ex. omfattande försäljning av livsmedel, spelautomater osv. bör detta anges.

2.9 Övertagande av personal

Denna bestämmelse är aktuell i fall då upplåtaren tidigare drivit anläggningen i egen regi. Tänk på att det kan finnas regler i lag som reglerar sådant.

3. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

3.3 Syn

För att undvika framtida tvister mellan parterna kan det vara lämpligt att parterna håller gemensam syn av objektet. Syn protokollet utgör underlag för avräkning mellan parterna vid avtalstidens gång. Det kan också vara lämpligt att komma överens om besiktningrutiner under avtalstiden.

3.4 Hävningsrätt

Det är viktigt att formföreskrifterna för uppsägning iakttas. Vid en befogad uppsägning har upplåtaren rätt till ersättning för skada.

Ibland kan det finnas behov av omförhandling av en punkt i avtalet. Parten ska inte behöva säga upp ett annars fungerande avtal om endast en punkt behöver omförhandlas.

3.5 Överlåtelse av avtal

Vid hyra gäller att föreningen får överlåta hyresrätten till den som skall överta verksamheten, om hyresnämnden lämnar tillstånd till överlåtelsen. Tillstånd skall lämnas, om upplåtaren ej har befogad anledning att motsätta sig att hyresrätten överlåts. Om föreningen drivit anläggningen mindre än tre år, får tillstånd dock lämnas endast om synnerliga skäl föreligger. Det bör observeras att en otillåten överlåtelse kan utgöra förverkandegrund. Detsamma gäller för otillåten upplåtelse i andra hand.

3.7 Force Majeure

En Force Majeure klausul innebär att om vissa ingripande oförutsedda omständigheter inträffar skall part vara befriad från att fullgöra sina avtalsenliga åligganden. En ytterligare förutsättning är givetvis att den åberopade omständigheten, t. ex. en arbetskonflikt, verkligen drabbar den part som åberopar omständigheten. Part kan inte åberopa omständighet för befrielse om han kunnat förutse händelsen.

ENTREPRENADAVTAL

1. Mellan Uppsala kommun genom _____ nämnden nedan kallad kommunen och _____ nedan kallad föreningen har följande entreprenadavtal träffats.

2. Entreprenaden omfattar (del av) fastigheten _____ med tillhörande byggnader/anläggningar samt inventarier enligt specifikation (bilaga 1)

Objektets gränser framgår av karta (se bilaga 2).

3. Drift, skötsel, reparationer och underhåll skall föreningen ombesörja enligt instruktion (se bilaga 3).

4. Kommunen svarar för ny-, om- och tillbyggnader.

5. Föreningen svarar för egen personal samt eget vållande och skall tillse att erforderlig försäkring finns.

6. Föreningen får utnyttja objektet med _____ tim/vecka för egen verksamhet utan kostnad.

7. Fördelningen av tider till andra än föreningens medlemmar fastställs årligen av kommunen.

8. Kommunen fastställer avgifter för uthyrning av objektet.

9. Föreningen skall tillse att sundhet, ordning och skick upprätthålls inom objektets gränser.

10. Före avtals dagen skall parterna gemensamt hålla syn av objektet, varvid protokoll över objektet skick skall upprättas och undertecknas av båda parter.

Vardera parten skall utse en kontaktperson.

11. För föreningens åtagande enligt detta avtal skall kommunen ersätta föreningen med _____ kronor per år.

12. Part får häva detta avtal om motparten inte fullgör sina åtaganden och rättelse inte sker efter erinran, under förutsättning att avtalsbrottet är av väsentlig betydelse.

13. Detta avtal får inte överlåtas på annan utan parts skriftliga medgivande.

14. Detta avtal gäller i _____ år från och med den _____ till och med den _____.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

_____ den _____

För kommunen

För Föreningen

Kontaktperson

Kontaktperson

KOMMENTARER

1. I Uppsala kommun är det olika nämnder som är ansvariga för objekten. Huvudansvaret ligger emellertid på kommunen.

Om det bildas ett bolag, en stiftelse eller en föreningsallians för driften och skötseln av objektet bör detta framgå av avtalet eftersom det är en avtalsslutande part.

2. Vad som omfattas av entreprenaden bör anges noga. Byggnader och anläggningar som inte ingår skall uttryckligen undantas. Speciella förmåner skall också anges, såsom rätt att t. ex. utnyttja väg eller dylikt. En karta med objektets gränser samt en inventarieförteckning bör bifogas.

3. Alla skötselinstruktioner skall definieras detaljerat i en separata bilaga.

4. Villkor för nödvändiga investeringar måste preciseras.

5. Det är viktigt att parternas försäkringar samordnas och att ansvarsfrågor reds ut så att inga problem uppstår.

I entreprenadsammanhang är det som regel enklast om vardera parten håller sin respektive egendom försäkrad.

9. Det åligger föreningen bland annat att verka för att dopning i samband med idrottsutövning inte förekommer.

10. För att undvika framtida tvister, kan det vara lämpligt att parterna håller gemensam syn av objektet. Syn protokollet utgör underlag mellan parterna vid eventuell uppsägning av avtalet. Det kan också vara lämpligt att komma överens om besiktningrutiner under avtalstiden.

Bolagsformer

Man kan driva en verksamhet i flera olika former beroende på de konsekvenser man önskar i till exempel skattehänseende och ansvarshänseende. Om man tänkt starta verksamhet i någon av de former som beskrivs nedan bör man för säkerhets skull ta kontakt med någon som är väl insatt i dessa frågor. Det går inte att förutsäga konsekvenserna i varje enskilt fall eftersom förutsättningarna är så olika för olika föreningar.

Syftet med denna framställning är att ge en översikt av de frågor man kan ha inledningsvis. Utgångspunkten har varit en ideella förening som kan ha intresse av att bedriva verksamhet i en annan form än just föreningsformen.

Några begrepp som kan vara bra att veta:

Juridisk person	en organisation som kan ha egna fordringar och skulder, sluta avtal, vara part i domstol osv. Exempelvis stat, kommun, bolag, förening, stiftelse och konkursbo.
Skattesubjekt	till exempel aktiebolag, ekonomisk förening och ideell förening som beskattas självständigt för sin inkomst.
Solidariskt ansvar	en långivare kan kräva vilken av bolagsmännen som helst på hela skuldbeloppet om de andra inte kan eller vill betala.
Yrkesmässig verksamhet	näringsverksamhet av ekonomisk art är yrkesmässig när den har en viss grad av varaktighet och det finns ett vinstsyfte.

Aktiebolag

Aktiebolag (AB) bildas av en eller flera stiftare. Man kan även köpa färdiga bolag. Det finns både privata och publika AB. Ett privat AB kan vara ett AB med särskild vinstutdelningsbegränsning. Aktiekapitalet ska uppgå till minst 100.000 kronor i privata AB och till minst 500.000 kronor i publika AB.

I stället för att lägga pengar som aktiekapital kan stiftaren/na apportera till egendom vid bildandet av bolaget. Apportegendom kan t.ex. vara maskiner, fastigheter eller inventarier. Bolaget måste ha eller antas få nytta av egendomen i sin verksamhet för att man ska få apportera egendom. På egendomen får inte sättas högre värde än det verkliga värdet. Åtagande att utföra arbete eller att tillhandahålla tjänst kan inte utgöra apportegendom.

I bolagsordningen ska det bland annat anges företagets firma, säte och hur många ledamöter som styrelsen ska bestå av. I AB med särskild vinstutdelningsbegränsning ska bolagsordningen ange att bolaget är ett sådant speciellt bolag, hur ett eventuellt överskott vid bolagets likvidation skall skiftas samt bolagsformens beteckning (svb)

Aktiebolagets styrelse ska bestå av minst tre ledamöter. Om aktiekapitalet inte uppgår till en miljon kronor kan styrelsen bestå av en eller två ledamöter, om det finns minst en suppleant. Aktiebolag måste ha en godkänd eller auktoriserad revisor. Det är styrelsen som företräder bolaget. Som styrelseledamot är du inte ansvarig för bolagets tillgångar och skulder. Låter man en förlustbringande verksamhet för länge kan man bli personligt ansvarig för både skatter, avgifter och andra skulder.

Aktiebolaget är ett skattesubjekt, vilket betyder att det är bolaget som betalar skatt på vinsten, får egen skattsedel och ansvarar för skulder och andra förpliktelser. Bolaget får sin egen momsdeklaration och är momspliktig för hela verksamheten.

Det som är bra med aktiebolag är att det finns klara regler för hur verksamheten ska bedrivas. Bolaget är också helt skild från sina stiftare såtillvida att det är bolaget som betalar skatt, ingår avtal osv. Om den verksamhet man tänkt bedriva innebär risker i ekonomiskt hänseende är aktiebolagsformen ett bra alternativ då bolagsmännen inte är personligt ansvariga för bolagets skulder så länge de inte handlar bedrägligt. Det man kan förlora är aktiekapitalet.

Om en ideell förening har tänkt att bedriva en del av verksamheten i ett aktiebolag måste de (bolaget/föreningen) internfakturera varandra för utförda tjänster. I annat fall kommer bolaget att bli beskattad för värdet av tjänsterna och den ideella föreningen kommer att bli påförd värdet av tjänsterna som intäkt, vilket i längden kan medföra att föreningen blir beskattad för inkomst. Bolaget som är momspliktigt tar ut moms av föreningen som sedan inte kan dra av momsen. Dessutom bör bolagets fakturering bestå av någon del handelsvinst, som alltså delvis betalas av föreningen och som blir skattepliktig inkomst i bolaget. En uppdelning av verksamheten ger dessutom högre administrativa kostnader.

Ett aktiebolag kan inte köpa in utrustning, t.ex. bollar, med momsavdrag för att sedan överlämna dessa till en idrottsförening. Genom att överlämna utrustning som ersättning, för t.ex reklam, har den inte använts i bolaget i dess skattepliktiga verksamhet, vilket är en förutsättning för avdragsrätt. För ren sponsring se om detta.

Handelsbolag

Handelsbolag bildas genom att två eller flera har avtalat om att gemensamt utöva näringsverksamhet och bolaget har förts in i handelsregistret hos PRV. Ansökan hos PRV om registrering ska göras innan verksamheten i handelsbolaget börjar.

Varje delägare har rätt att företräda bolaget. I praktiken brukar man avtala om vem som utåt företräder bolaget. De flesta regler som reglerar delägarnas interna förhållande är frivilliga, delägarna brukar komma överens om ett så kallat kompanjonavtal.

Handelsbolaget är **inte något skattesubjekt**, trots att det är en juridisk person. Varje delägare redovisar sin andel av vinst/förlust på en bilaga i sin egen deklaration medan handelsbolaget lämnar en särskild uppgift till skatteverket. Bolagsmännen kan avtala om en särskild fördelning av vinst/förlust och de är **solidariskt ansvariga för bolagets skulder**.

Handelsbolag är bokföringsskyldiga.

I ett handelsbolag är det bolaget som är momspliktigt. I och med att bolaget inte är ett skattesubjekt, och inte får egen deklaration, är bolaget alltid skyldigt att anmäla sig för momsregistrering hos skatteverket. Detta måste även ske om omsättningen i bolaget inte överstiger 200.000 kronor, exklusive moms, per år.

Skillnaden mellan aktiebolag och handelsbolag är att i aktiebolag har stiftarna inget personligt ansvar för bolagets skulder, vilket bolagsmännen i handelsbolag har. Skatten för aktiebolag är lägre än vad den kan bli för handelsbolagsdelägare, eftersom delägarna i handelsbolag beskattas för inkomst i sin egen deklaration. För juridiska personer som t.ex. ideella föreningar räknas inkomster från handelsbolag i näringsverksamhet. Verksamheten i handelsbolag kan bolagsmännen reglera sinsemellan i mycket högre grad än vad stiftarna i aktiebolag kan.

Ekonomisk förening

En ekonomisk förening måste ha minst tre medlemmar och bedriva ekonomisk verksamhet som har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Medlemmarna kan vara fysiska eller juridiska personer.

Med ekonomisk verksamhet avses affärsmässigt organiserad och bedriven verksamhet. Medlemmarna ska delta i verksamheten: 1. som konsumenter eller andra förbrukare, 2. som leverantörer, 3. med egen arbetsinsats, 4. genom att begagna föreningens tjänster, eller 5. på annat liknande sätt. Föreningsverksamheten ska gå ut på att öka medlemmarnas materiella resurser genom att minska deras utgifter eller öka deras inkomster.

Den ekonomiska föreningen måste registreras och stadgar måste antas av medlemmarna. Föreningens medlemmar utser också en styrelse bestående av minst tre ledamöter. Styrelsen svarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. En revisor måste också utses.

Om föreningens bildande faller, dvs om föreningen av någon anledning inte kan anses vara en ekonomisk förening, svarar styrelseledamöterna solidariskt för återbetalningen av insatser och avgifter.

Utdelningen från den ekonomiska föreningen till medlemmarna är skattefri för medlemmarna. Föreningen får dock dra av den utbetalda utdelningen i sin deklaration. Föreningen är momspliktig och omsättningen måste överstiga 200.000 kronor, exklusive moms, för att momsen ska redovisas särskilt. Annars redovisas den i den allmänna deklarationen.

Den ekonomiska föreningen torde vara bäst lämpad för verksamhet där ett större antal deltagare utgör en fördel.

Stiftelser

En stiftelse konstitueras (bildas) genom ett stiftelseförordnande och en förmögenhetsdisposition. Förordnandet utgörs av en stiftelseurkund och/eller stadgar med ändamålsbestämning. Förmögenhetsdisposition sker genom att förmögenhet tillskjuts för självständig eller anknuten förvaltning, som innebär att en redan bestående organisation får uppdraget att vara stiftelsens förvaltare t. ex. stat, kommun eller en ideell förening.

Förvaltningen av en stiftelse brukar skötas av en styrelse. Stiftelser kan idka näring men bör inte vara inriktad på att ge vinst. Ett eventuellt överskott av en stiftelses näringsverksamhet ska användas för att främja stiftelsens ändamål eller för att öka stiftelsens kapital. Innan stiftelsen börjar utöva näringsverksamhet ska registrering ske hos länsstyrelsen.

Verksamhet bedriven i en stiftelse innebär att den egendom som har tillskjutits genom förmögenhetsdispositionen är helt frikopplad från stiftaren. Stiftaren har inte rätt att ändra stiftelsens ändamål eller kräva tillbaka egendom när stiftelseförordnandet och förmögenhetsdispositionen skett. Stiftaren kan genom stiftelseurkunden förordna om syftet med stiftelsen och om rätt att själv utse styrelse. Styrelsen sköter förvaltningen av stiftelsen dvs. tar hand om tillgångarna, sköter tillgångarna och verkar för att stiftelsens ändamål blir uppfyllt. Styrelsen kan bestå av en eller flera fysiska eller juridiska personer.

En stiftelse som bedriver näringsverksamhet är i likhet med andra juridiska personer skattskyldig till statlig inkomstskatt för all inkomst. Ideella /allmännyttiga stiftelser är begränsat skattskyldiga. Detta innebär att stiftelsen ska ha ett allmännyttigt ändamål, i skäligen omfattning tillgodose sitt ändamål och uppfylla ändamåls- och fullföljdsrekvisitet. Begränsad skattskyldighet innebär att stiftelsen är befriad för skatt från all annan inkomst än inkomst av näringsverksamhet som hänför sig till innehav av fastigheter eller rörelse.

Stiftelse som är ägare till bad-, sport- eller idrottsanläggning är frikallad från skattskyldighet för fastighetsinkomst om bygganden till övervägande del (mer än 50 %) är inrättad för och till övervägande del används på det sätt som är ändamålet. Inkomsten av fastigheten kan bestå av en skattepliktig och en skattefri del. För allmännyttiga ideella föreningar gäller dock att de antingen beskattas eller undantas från beskattning.

Stiftelse som är obegränsat skattskyldig för inkomst ska lämna självdeklaration om inkomsten överstiger 100 kronor. Stiftelse med ett kvalificerat allmännyttigt ändamål är deklarationsskyldig om de inkomster, som omfattas av skattskyldigheten, överstiger 100 kronor. Stiftelse som helt eller delvis undantas från skattskyldighet för inkomst ska lämna särskild uppgift till skattemyndigheten för sin allmännyttiga verksamhet.

För stiftelser gäller allmänna momsregler, dvs den är skattskyldig för moms som inom landet i yrkesmässig verksamhet omsätter skattepliktig vara eller tjänst. Stiftelser som är allmännyttiga är liksom ideella föreningar undantagna från skattskyldighet. Ansvar för förpliktelser som förvaltaren ingått i enlighet med stiftelsens ändamål kan inte åläggas denne personligen. Förvaltare som företagit åtgärd er i strid med ändamålsbestämmelserna kan åläggas straffrättsligt ansvar.

Några fördelar med att bedriva verksamhet i stiftelse är att den kan bedrivas med ett minimum av byråkrati, den är lätt att bilda och det finns ett mått av handlingsutrymme inom ramen för ändamålet.

Sponsring

Sponsring innebär i princip att bidrag lämnas till en verksamhet i utbyte mot någon form av exponering av bidragsgivarens företag eller dess produkter / tjänster. Sponsring bedöms ofta som en form av reklam.

Möjligheten att få avdrag för sponsring bör kräva en bestämd motprestation, att motprestationen vänder sig mot allmänheten samt att ett reklamvärde objektivt sett kan anses föreligga. Det saknas direkta lagregler om sponsring. Paralleller får dras från lagen om skatt på annonser och reklam (RSL). Möjligheten att få avdrag för sponsring, i skattehänseende, måste sökas i de allmänna förutsättningarna att få avdrag för intäkternas förvärvande, driftkostnader (i Inkomstskattelagen). Ett flertal avgöranden från Regeringsrätten ger också vägledning.

Skattemyndigheten bedömer förhållandet mellan reklamvärdet och sponsorkostnaden. Sponsorn ska erhålla direkta motprestationer som svarar mot sponsorersättningen eller så ska det föreligga en så stark anknytning mellan sponsorns och den sponsrades verksamheter att avdragsförbudet för gåvor inte ska vara tillämpligt. Det är inte tillåtet att dra av gåvor.

Det avgörande för att avdrag för sponsring ska komma ifråga är hur sponsoravtalet är utformat. Enbart förbättrad goodwill ger inte rätt till avdrag.

Ersättning som utgår på grund av sponsringsavtal utgör underlag för reklambeskattning liksom även kostnader som sponsorn bestrider för den sponsrade. De kostnader som avses är endast sådana som uppenbarligen skulle ha bestritts av den sponsrade, som hyra av idrottsarena eller konsertlokal, ersättning till en förenings egna funktionärer, transporter m.m.

I enskild firma föreligger inte avdragsrätt för ersättning / förmån till företagare, dennes maka eller minderårigt barn. Ungefär samma regler gäller för handelsbolag. För aktiebolag och förening är all ersättning och förmån från företaget skattepliktigt för företagsledare, dennes närstående och för delägare oavsett slag och belopp.

Om en ideell förening driver näringsverksamhet i bolagsform eller som en ekonomisk förening anses den ideella föreningen som företagsledare för denna verksamhet.

OFFENTLIG UPPHANDLING

Lagen om offentlig upphandling (2007:1091), gäller för offentlig upphandling som görs av staten, kommuner, landsting och andra upphandlande enheter som bolag, föreningar, samfälligheter och stiftelser som har inrättats i syfte att täcka behov i det allmännas intresse. Behovet får inte vara av industriell eller kommersiell karaktär. Kapitalet till bolaget, föreningen, samfälligheterna eller stiftelserna ska huvudsakligen ha kommit från staten, kommunen, landstinget eller annan upphandlande enhet eller upphandlingen måste stå under statlig, kommunal eller annan upphandlande enhets tillsyn eller vars styrelse till mer än halva antalet ledamöter utses av staten, kommunen, landstinget eller annan upphandlande enhet. Ett exempel på detta är Sveriges Television, som är en upphandlande enhet.

Lagen gäller däremot inte upphandlingsförfaranden som kommits överens i en internationell organisation.

Upphandlingen ska göras enligt principerna likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Det finns tröskelvärden som gäller för de olika områdena; varor, byggtreprenader och tjänster. Den kommunala enhet som upphandlar måste genomföra upphandlingen på ett speciellt sätt om upphandlingsvärdet understiger tröskelvärdet.

Tjänster delas upp på avdelning A och B. För tjänster enligt avd. B gäller begränsad regel tillämpning. Exempel på tjänster som hör till avd. B är tjänster inom kultur, fritids- och idrottsverksamhet. De regler som gäller för upphandling av tjänster under tröskelvärdena ska också tillämpas på upphandling av tjänster över tröskelvärdena för avd. B tjänster.

För byggningsentreprenad gäller ett tröskelvärde på ca 47 778 869 kronor, för tjänster inom försörjningssektorn ca 3 822 309 kronor, för statliga myndigheter inom varor och tjänster är tröskelvärdet 1 233 901 kronor och för övriga upphandlande enheter gäller ett tröskelvärde på ca 1 911 155 kronor. Om värdet av upphandlingen ligger under dessa värden får upphandlingen genomföras som förenklad upphandling eller urvalsupphandling.

Direktupphandling får användas om upphandlingens värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl för det, som brådskande orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av och inte beror på upphandlande enhet.

En upphandlande enhet får ställa särskilda villkor för hur uppdraget ska genomföras. Villkoren ska anges i förfrågningsunderlaget. Det kan gälla t. ex krav på mångfald och antidiskriminering. Enheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än de som funnits med i annonsen eller förfrågningsunderlaget.

Beloppen beräknas exklusive mervärdesskatt och som det totala värdet, dvs. om kontraktet delas upp på flera mindre delar skall varje delvärde ingå i beräkningen av upphandlingens värde, om kontraktets löptid är mindre än 48 månader. Om kontraktet löper på längre tid än 48 månader eller om det är på obestämd tid multipliceras månadsvärdet gånger 48. Förlängningsklausuler ska beaktas som om de utnyttjas. Vid upphandling av avd. B tjänster ska hänsyn även tas till värdet av det material och den utrustning som tillhandahålls av den upphandlande enheten och som är nödvändig för att tjänsterna ska kunna utföras.

Om värdet av upphandlingen är under tröskelvärdena ska *förenklad upphandlingsförfarande eller urvalsupphandling* användas. Anbudet inforas genom annons eller skrivelse. Den upphandlande enheten ska med hänsyn till upphandlingens storlek och karaktär vända sig till så många leverantörer som erfordras för att uppnå tillräcklig konkurrens. Leverantören ska lämna skriftligt anbud och enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

För förenklad upphandling gäller att minimitiden för intresseanmälan till den förhandlande enheten aldrig får vara kortare än 10 dagar.

Anbudsprövningen kan ske utifrån två alternativa kriterier: 1. enbart lägsta pris eller 2. det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, varvid enheten får väga in sådana omständigheter som t. ex. pris, driftkostnad, leveranstid, kvalitet, miljöpåverkan, service, funktionella och tekniska egenskaper m.m. Det ska framgå av förfrågningsunderlaget vilka omständigheter som tillmäts betydelse.

Avtal om sponsring med varor och tjänster ska i vissa fall upphandlas enligt LOU (lagen om offentlig upphandling). Upphandlingsskyldighet inträder då sponsorn bidrar med varor eller tjänster till en upphandlande enhet och i gengäld av enheten erhåller varor eller tjänster s.k barteravtal eller kontanta medel. Är avtalet om leverans av varor eller tjänster utanförpliktelse för den upphandlande enheten, utgör varorna eller tjänsterna gåva, vilken inte omfattas av reglerna i LOU.

Det är inte möjligt att definiera vilka typer av sponsring som ska upphandlas enligt LOU enbart på grundval av ett företags rätt till skattemässigt avdrag för sponsring eftersom skattelagstiftningen inte gör skillnad mellan sponsring av varor och tjänster och sponsring med kontanta medel.

INFORMATION OM FRITID, UNGDOM OCH IDEELLA FÖRENINGAR

Det finns:

- Offentliga utredningar och publikationer
- Övrig information

VAR FINNS INFORMATIONEN ?

Riksförbunden för olika organisationer ger ut egen information och skall informera medlemmar på distriktsnivå och lokal nivå om statliga beslut m.m.

Riksidrottsförbundet (RF)

08 –699 60 00

www.rf.se

Landsrådet för Sveriges Ungdomsföreningar

08 – 672 66 70

www.lsu.se

Övriga informationsvägar:

Skatteverket ger ut en broschyr med information om skatteregler för ideella föreningar och stiftelser. Den kan fås från det lokala skattekontoret utan kostnad eller så kan man gå in på skatteverkets hemsida www.skatteverket.se och hitta den under broschyrer.

Biblioteken har det mesta av offentliga utredningar och publikationer samt övrig litteratur.

På regeringens hemsida www.regeringen.se kan man hitta offentliga utredningar.

Ungdomsstyrelsen publicerar utredningar och rapporter om ungdomars villkor och beviljar projektmedel till ungdomsprojekt. 08 – 566 219 00. Hemsida www.ungdomsstyrelsen.se

Ersta Sköndal Högskola bedriver forskning om civilt samhälle, tillit och socialt arbete. Hösten 2007 kommer högskolan att börja bygga upp ett biblioteks- och informationscentrum för det civila samhället och ideell sektor. Hemsida www.esh.se

Handelshögskolan i Stockholm bedriver också forskning om det civila samhället. Hemsida www.hhs.se

Björn Lundén Information AB är ett privatföretag som säljer böcker och informationsblad. Där kan du bland annat hitta om juridik, ekonomi, anställda och skatter samt om ideella föreningar. Hemsida www.blinfo.se